

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Педагогічний факультет

Кафедра філології

**НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ  
КОНСТРУКТОРА LEGO**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу 441 групи

Спеціальності 013 Початкова освіта

Спеціалізація: логопедія

Освітньо-професійної (наукової)

програми Початкова освіта

Абрамовська Олександра Павлівна

Керівник к.пед.н., доцент Мельничук Ю.Ю.

Рецензент к. пед.н Воропай Н.А.

Херсон – 2020

## ЗМІСТ

<b>ВСТУП</b> .....	3
<b>РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти включення Lego-технології в освітній простір Нової української школи</b> .....	6
1.1. Актуальність Lego-конструювання в сучасній освіті.....	6
1.2. Прийоми навчання за допомогою Lego-технології.....	13
<b>РОЗДІЛ 2. Упровадження компетентнісного навчання «Шість цеглинок» в освітній простір Нової української школи</b> .....	23
2.1. Технологія «Шість цеглинок» на уроках навчання грамоти.....	23
2.2. Опис практичної роботи з апробації Lego-технології під час навчання української мови.....	33
2.3. Аналіз результатів дослідження.....	37
<b>ВИСНОВКИ</b> .....	39
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</b> .....	41
<b>ДОДАТКИ</b> .....	45
Додаток А Кількісна характеристика результатів анкетування учнів щодо знань з української мови.....	45
Додаток Б Кількісна характеристика результатів анкетування учнів щодо ознайомлення із конструктором Lego.....	46
Додаток В Порівняння показників знань учнів з української мови та ознайомленості з начальними вправами Lego-технології на констатувальному етапі.....	47
Додаток Г Кодекс академічної доброчесності здобувача вищої освіти Херсонського державного університету.....	48
Додаток Д Довідка про перевірку на текстові збіги в Науковій бібліотеці.....	51

## ВСТУП

Час вимагає змін методик навчання дітей, особливо в початковій школі, адже саме на початковому етапі освіти починається становлення дитини як учня та, насамперед, члена суспільства. Від формального процесу навчання поступово переходять до подання нових знань, де в центрі процесу – дитина, яка відчуває себе розкуто й радісно. Саме тому наразі освітня спільнота пропонує все більше різноманітних педагогічних систем, методик, ігор та інших стратегій, під час яких діти готуються до життя і взаємодії в суспільстві.

Сучасна освіта ставить перед собою низку завдань, які можна узагальнити та виокремити в одне – створення такого освітнього середовища, при якому власний потенціал дитини буде розкриватися максимально. Для досягнення цього створені спеціальні засоби, які дозволяють пізнавати освітнє середовище, а через нього і навколишній світ. Реформа української школи передбачає суттєву зміну структури початкової школи, щоб максимально врахувати фізичні, психологічні, розумові здібності дитини. Великі можливості в плані реалізації проекту «Нова українська школа» та формування ключових компетентностей має застосування інноваційних технологій, зокрема, – Lego. Технологія Lego представляє собою спеціальні ігрові комплекти для використання через систему занять для дітей і чітко сформульовану освітню концепцію.

Lego – це найпоширеніша на сьогодні педагогічна система, що одночасно використовує моделі реального світу і предметно-ігрове середовище навчання та розвитку дитини. Основним принципом навчання в цій педагогічній системі є принцип «навчання через дію», тобто діти отримують знання в процесі побудови й аналізу моделей з конструктора. Lego-конструктор – це практичний набір для створення різних цікавих предметів та ігор.

Історія Lego почалася в Данії, коли тесля Оле Кірк Крістіансен зробив для свого сина звичайну дерев'яну іграшку. Спочатку компанія робила іграшки, прасувальні дошки. А сьогодні бренд Lego є найвідомішим у світі іграшок. Його назва походить від слів «Leg» і «Godt», що в перекладі з датської означає «добре грати» або «захоплююча гра».

Різні аспекти позаурочної діяльності розглядаються в роботах Е. П. Карабута, Т. В. Лусса, О. В. Михеева, П. А. Якушкина, Л. Г. Комарова та інших. Використання Lego-технології має низку переваг, такі як розвиток дрібної моторики, навчання творчому мисленню, орієнтації в просторі, отримання нових знань з різноманітних предметів, тощо. Але, не звертаючи увагу на велику функціональність системи, зараз в науковій літературі та інших виданнях порівняно небагато інформації щодо даної теми. Це й визначило **актуальність** проведеної роботи та її практичну значущість.

**Об'єкт** дослідження – процес навчання української мови учнів початкової школи.

**Предмет** дослідження – використання Lego-технології як засобу навчання дітей української мови.

**Метою** дослідження є: охарактеризувати способи навчання української мови молодших школярів за допомогою конструктора Lego.

Виходячи з вищезазначеного було визначено завдання дослідження:

1. Визначити актуальність Lego-конструювання в сучасній освіті.
2. Проаналізувати прийоми навчання за допомогою Lego-технології.
3. Визначити зміст технології «Шість цеглинок» на уроках навчання грамоти.
4. Виконати практичну роботу з апробації Lego-технології під час навчання української мови.
5. Проаналізувати результати дослідження.

**Методи дослідження:**

- теоретичні: аналіз, синтез, узагальнення і систематизація наукових даних;

- емпіричні: анкетування, спостереження, порівняння, бесіда.

**Практична значущість** дослідження полягає в можливості використання його результатів у практичній діяльності педагогів початкової освіти, демонструючи можливості використання Lego-технології для навчання дітей української мови.

**Апробація роботи:** за результатами дослідження опубліковано статтю «Навчання української мови за допомогою конструктора Lego» в збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога».

**Структура роботи:** робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

# РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВКЛЮЧЕННЯ LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

## 1.1. Актуальність Lego-конструювання в сучасній освіті

На сучасному етапі розвитку освіта в Україні потребує нових технологій, методів навчання молодших школярів. Маючи на меті полегшення адаптаційного процесу в дітей та, одночасно, підготовку дитини до навчання в середній школі сьогодні зростає помітний інтерес до Lego - технології як засобу для навчання, виховання та розвитку дітей. Перспективність застосування Lego - технології обумовлюється її високими освітніми можливостями: багатофункціональністю, технічними та естетичними характеристиками, використанням у різних ігрових і навчальних зонах. Діти за допомогою цієї технології можуть створювати моделі навколишнього світу, втілювати в реальне життя свої ідеї та фантазії. Набори Lego створюють підґрунтя для розвиваючих ігор, навчання, розвитку дрібної моторики. Шляхом гри діти знайомляться з навколишнім світом, пізнають його [24].

У маленькій столярні в Данії почалася гігантська імперія ігор під назвою Lego, завдяки теслі Оле Кірку Крістіансену. На стіні приміщення майстерні висіла табличка «Тільки найкраще – досить добре». Сьогодні ця фраза може бути застосована до кожної нової розробки Lego. Спочатку деталі робили з дерева, пізніше – з нетоксичної пластмаси. Lego розширилося до виробництва пластмасових іграшок в 1947. Кубики стали пластмасовими з ідентичними штирями, що дало можливість з'єднувати їх один з одним. Ідея таких цеглинок була вже не нова і користувалася

популярністю у британських дітей. Вивчивши зразки британської ливарної компанії, Оле змінив дизайн цеглинки і почав штампування абсолютно нових зразків. Вони були не так міцні, як дерев'яні, проте з'єднувалися без зусиль і щільно прилягали один до одного. Остаточний варіант цеглинки Lego був запатентований 28 січня 1958 року, цеглинки того року сумісні з сучасними. Після смерті Оле Кірка Крістіансена в 1958 році компанію очолив його син Готфрід, який з більшою ретельністю продовжив справу батька і вивів компанію на міжнародний рівень, розширивши асортимент іграшок: Lego -поїзд, ляльковий будиночок, корабель, фігурки «Сім'я Lego» і багато іншого [23]. На сьогоднішній день компанія Lego виробляє набори для хлопчиків і дівчаток. У набори входить безліч деталей і навіть фігурки людей, тварин, колеса та інші. Існують набори в які входять електродвигуни та різного роду датчики. Конструктор Lego на сьогоднішній день є не лише розвиваючою грою, але й потужним і ефективним засобом навчання, який застосовують вчителі Нової української школи.

Учителі отримали можливість використовувати величезну різноманітність технічних засобів і технологій у процесі навчання. Стандарти Нової української школи орієнтують освітян на гуманізацію процесу освіти і створення умов для різнобічного розвитку особистості дитини, при цьому досягнення результатів повинно здійснюватися шляхом індивідуального підходу. Формування базових знань, умінь і навичок повинно поєднуватися з творчою діяльністю, пов'язаною з розвитком у дитини пізнавальних процесів [27, с.54].

Вчитель у своїй педагогічній діяльності повинен враховувати те, що серед усіх мотивів навчальної діяльності найдієвішим є пізнавальний інтерес, що виникає в процесі навчання. Дитині легше вчитися, засвоювати матеріал, коли вчитися цікаво. Такий пізнавальний інтерес формується різними способами на уроках і в позаурочній діяльності. Це гра, елементи навчання, проблемні ситуації та інші види діяльності. Успіх

навчання залежить від бажання учня вчитися, пізнавати. Метою вчителя є прищепити інтерес до знань, спираючись на цікавий і в той же час змістовний матеріал. У педагогічному аспекті Lego-технологія цікава тим, що, будуючись на інтегрованих принципах, об'єднує в собі елементи гри й експериментування. Ігри Lego виступають способом дослідження і орієнтації дитини в реальному світі, просторі й часі. В силу своєї педагогічної універсальності дана технологія служить найважливішим засобом навчання в багатьох освітніх установах нашої країни [35, с.291].

Lego-технологія, заснована на інтегрованих принципах, об'єднує в собі елементи гри й експериментування. Використання наборів Lego в корекційно-розвивальній роботі з дітьми дозволяє за короткий час досягти стійких позитивних результатів у розвитку мовлення, дрібної моторики, психічних і пізнавальних процесів, фантазії і творчості. Перспективність застосування Lego-технології обумовлюється її високими освітніми можливостями: багатофункціональністю, технічними та естетичними характеристиками, використанням у різних ігрових і навчальних зонах [8].

При використанні Lego-технологій ми можемо відзначити деякі переваги їх перед іншими інноваційними конструктивно-ігровими прийомами, які використовують для розвитку мовлення та вивчення української мови:

- атмосфера майбутнього інсценування або відтворення завдань породжує в учасників потужні стимули, викликає у них сильні відчуття, пов'язані з детальним обмірковуванням образів героїв, яких їм треба змодельовати, озвучити (зіграти);

- активізується словниковий запас дитини, розвивається творчість дітей, формуються навички діалогічного мовлення;

- на етапі роботи з конструювання моделей діти вчаться працювати у групі з 2-4 учнів, у процесі вони вчаться спілкуватися, бути терпимими



один до одного й до невдач товариша, частіше приходити на допомогу один одному;

– у результаті аналізу формується самооцінка й усвідомлення оцінки себе іншими людьми (рефлексія);

– з виробами з конструктора Lego дитина може грати, маніпулювати їми, при цьому не буде боятися зіпсувати деталі. Конструктор безпечний: немає ризику порізатися, проковтнути отруйний хімічний склад, тобто руки дитини залишаються чистими при правильному догляді за конструктором;

– при використанні конструктора Lego у дитини виходять барвисті і привабливі конструкції незалежно від наявних у неї навичок. Вона відчуває психологічний стан успіху;

– у роботі з конструктором Lego у дитини виникає почуття безпеки, так як конструювання – це світ під її контролем;

– конструктор Lego не викликає у дитини негативного ставлення і вся педагогічна робота сприймається нею як гра;

– оскільки конструктор можна розташувати не тільки на столі, але й на підлозі, на килимі, і навіть на стіні, дитині під час заняття немає необхідності зберігати статичну сидячу позу, що особливо важливо для соматично ослаблених дітей;

– робота з Lego дозволяє розкрити індивідуальність кожної дитини, подолати її психологічні труднощі, розвинути здатність усвідомлювати свої бажання і можливість їх реалізації.

Використання Lego на заняттях своїм змістом, формою організації та результативністю сприяє формуванню вміння аналізувати, порівнювати, зіставляти, виділяючи характерні особливості героїв, подій, що впливає на розвиток уваги, спостережливості, пам'яті, просторових уявлень, уяви [1, с.214].

Реалізація роботи з конструктором Lego базується на тому, що педагог пропонує дітям певну тему, відповідно до навчального плану, а

вони конструюють на задану тему. Якісним показником використання даної технології є те, що діти самі керують процесом створення кінцевої моделі, за своїм задумом, вирішуючи поставлені вчителем задачі.

Добре організована робота з конструктором LEGO має великий виховний потенціал: допомагає виробляти певні якості особистості – посидючість, терпіння, взаємоповагу, охайність. Усе це разом узятє й дозволяє активізувати мислення, формувати стійкий інтерес до організованості. Використання конструкторів дозволяє поглянути на шкільні предмети по-новому. Робота з конструктором Lego дозволяє учням у формі пізнавальної гри дізнатися багато важливих ідей і розвинути необхідні в подальшому житті навички. Відбувається знайомство з навколишнім світом за допомогою гри та творчості. Таким чином, використання ігрових прийомів за допомогою LEGO приносить різноманітність у процес навчання і розвитку, робить його більш яскравим і динамічним, розвиває творчість, уяву і, звичайно, дрібну моторику [12].

Велике значення для підвищення ефективності педагогічної діяльності має співпраця з батьками. Необхідно викликати у батьків бажання спільно піклуватися про загальний та мовленнєвий розвиток дитини. Ці завдання реалізуються в проведенні ігор-змагань, дозвілля, виставок. Під час спільної взаємодії діти разом з батьками обговорюють дії, шукають оптимальні варіанти конструювання, радіють успіхам, між ними та між самими дітьми виникає тісний дружній контакт. У результаті таких ігор багато батьків стають більш кваліфікованими в організації навчально-ігрової діяльності своїх дітей.

Конструктор Lego допомагає дітям під час процесу навчання, вирішити конкретні завдання освітньої діяльності, за наступними напрямками:

- навчання коректному та стрімкому орієнтуванню в просторі;

- розвиток дрібної моторики рук, який стимулює загальні розумові здібності;
- отримання та розширення математичних знань про фундаментальні поняття науки;
- розширення уявлень про навколишній світ, архітектуру, транспорт, ландшафт міста;
- розвиток уваги, здатності зосередитися, пам'яті, мислення;
- навчання уяві, творчому мисленню;
- розвиток уміння уявно розділити цілий предмет на його складові частини, та, навпаки, з окремих частин зібрати одне ціле;
- оволодіння комунікацією один із одним, повага до своєї та чужої праці;
- розвиток знань, умінь та навичок з того предмету, за яким проводиться навчально-виховна робота за допомогою конструктора Lego [36, с.7-10].

Актуальність Lego-конструювання на сучасному етапі розвитку освіти зумовлюється особливостями мислення дитини та оновленій структурі Нової української школи. Відомо, що Нова українська школа орієнтується на засади особистісно-орієнтованої моделі освіти [30]. У рамках цієї моделі школа максимально враховує права дитини, її здібності, потреби та інтереси, на практиці реалізуючи принцип дитиноцентризму.

«Є необхідність якомога більше наблизити навчання і виховання кожної дитини до її сутності, конкретних здібностей, майбутньої життєвої траєкторії людини. Це явище я називаю дитиноцентризмом в освіті» [20], – стверджує президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремень.

Допомогти в розкритті здібностей дитини допоможе Lego-технологія. Основною метою використання даної технології є соціальне замовлення суспільства: сформувати особистість, здатну самостійно

ставити навчальні цілі, проєктувати шляхи їх реалізації, контролювати й оцінювати свої досягнення, працювати з різними джерелами інформації, оцінювати їх та на цій основі формулювати власну думку, судження, оцінку. Тобто основна мета – формування ключових компетентностей учнів. Новизна навчальної діяльності учнів за допомогою конструктора Lego полягає в тому, що наш час вимагає нових людей-дослідників проблем, а не простих виконавців. Сьогодні і завтра суспільству потрібна людина-творець [21, с.64]. Тому завдання школи дати дитині можливість не тільки отримати готове, але й відкривати щось самостійно та допомогти дитині побудувати наукову картину світу.

Особливості навчальної та ігрової діяльності дітей початкової школи обумовлена тим, що в дитинстві переважає предметно-дійове мислення, тобто рішення завдання здійснюється шляхом реального маніпулювання предметами, випробуванням властивостей об'єктів. Дитина порівнює предмети, накладаючи один на інший або приставляючи один до іншого, вона аналізує, ламаючи по частинах свою іграшку, синтезує, складаючи з кубиків або паличок «будинок», вона класифікує та узагальнює, розкладаючи за кольорами. Дитина не ставить перед собою мети і не планує своїх дій, вона мислить діючи. Предметно-дійове мислення виявляється вкрай необхідним, коли заздалегідь неможливо повністю передбачити результати яких-небудь дій (робота випробувача, конструктора). Потім у дитини розвивається наочно-образне мислення, пов'язане з оперуванням образами, коли людина, вирішуючи завдання, аналізує, порівнює, узагальнює різні образи, уявлення про явища і предмети. Пізнаючи об'єкт, дитині зовсім не обов'язково торкатися його руками, але їй необхідно чітко сприймати і наочно уявляти цей об'єкт [7, с.118].

Дитячими психологами А. Р. Лурія, Т. В. Пеккер, Н. М. Голота, О. П. Терещенко, І. Ю. Резніченко доведено, що якщо в житті дитини не присутній момент образної гри, вона починає неадекватно сприймати

навколишній світ, виникає дефект менталітету. За результатами досліджень і спостережень вчені А. Н. Давидчук, Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста зробили висновок, що збирання конструктора позитивно впливає на дитину більше, ніж малювання та ліплення з пластиліну, тому що при малюванні та іграх з пластиліном результат праць дитини не завжди виходить успішним [14, с.27]. Головне завдання учителя – постійно підтримувати у дітей інтерес до конструювання та створювати для кожної дитини ситуацію успіху. Заняття варто організовувати з підгрупою дітей. Рекомендована кількість дітей на занятті – не більше 6 осіб.

Конструктор Lego – це яскравий ігровий засіб, що допомагає учителю привернути увагу дітей, навчити слухати та розуміти педагога, керуватися у діяльності його поясненнями. За допомогою конструктора Lego кожна дитина може навчатись через гру. Конструктор – найдоступніша і поширена розвиваюча гра, а гра в свою чергу – найперший засіб за допомогою якого дитина входить у навколишнє середовище, тобто це велика й важлива частина життя маленької людини. Добре організована робота з конструктором Lego має великий виховний потенціал: допомагає виробляти певні якості особистості – посидючість, терпіння, взаємоповагу, охайність. Усе це разом узятє і дозволяє активізувати мислення, формувати стійкий інтерес до навчальних предметів.

## **1.2. Прийоми начання за допомогою Lego-технології**

Lego-технологія – це сукупність прийомів і способів конструювання, спрямованих на реалізацію конкретної освітньої мети через систему ретельно продуманих завдань з різноманітних конструкторів Lego.

Види Lego-технології, які використовуються в початковій школі:

– традиційна це безпосередньо Lego-конструювання;

– інноваційна це навчальний комплекс наборів Lego з унікальними навчальними матеріалами або програмним забезпеченням (базовий набір «Побудуй свою історію» і базовий набір-комплект Lego «Побудуй свою історію. Міське життя», комплект Lego «Побудуй свою історію. Космос», набір завдань «Розвиток мовлення», набір Lego Education «Планета STEAM», «Моя перша історія» DUPLO) [18, с.48].

Набори Lego зарекомендували себе в усьому світі як освітні продукти, що задовольняють найвищим вимогам гігієнічності, естетики, міцності і довговічності. У силу своєї педагогічної універсальності вони є найбільш і наочними посібниками та розвивальними іграшками. Гра – найважливіший супутник дитинства, особливо на початковій ланці освіти. Lego дозволяє вчитися, граючи і навчатися у грі.

У Lego-конструюванні виділяються два взаємозалежних етапи: створення задуму і його виконання. Спочатку необхідно виробити стратегію, продумати основні деталі. Практична діяльність дозволяє експериментувати з матеріалом, що веде до зміни або уточнення задуму.

Поняття Л. С. Виготського «зона найближчого розвитку» становить основу навчання і традиційно розуміється так: «дитина може істотно просунути в розвитку за допомогою дорослого, що спирається на потенційні можливості дитини» [5, с.480]. Знання дитини не механічно засвоюються, а активно створюються самою дитиною в процесі взаємодії і діалогу з природним і соціальним світом. Lego для дітей, перш за все, є засобом ігрової діяльності. Використовуючи даний матеріал можна домогтися вирішення багатьох навчальних завдань, в тому числі і розвитку мовлення.

Багато дітей використовують мову при плануванні своєї діяльності. Вони продукують розповіді, описують модель, яку хочуть побудувати. Це розвиває такі розумові процеси як пам'ять, увагу, уяву. Мова є засобом самовираження. Вихованець засвоює слова, їх значення, форми, поєднання, синтаксичні конструкції з вимови оточуючих людей,

сприймаючи і розуміючи її, постійно пов'язуючи мовні форми і їх значення, систематизуючи й узагальнюючи аналогії форм і значень. Тому необхідне мовне середовище і мовна активність самої дитини.

У процесі Lego-конструювання діти постійно взаємодіють один з одним. Відбувається також і взаємодія з дорослими, батьками або учителем. За допомогою спілкування необхідно передати зворотну інформацію, відповісти на питання, висловити свою думку. Необхідно постійно тренувати вміння розповідати, доповнювати співрозмовників. Такі тренування розвивають мовленнєві здібності. Використання Lego-технології дозволяє практично пізнати властивості предметів. Мова підкріплює діяльність різними поняттями, які не дуже широко використовуються в інших видах діяльності (право, ліво, високо, низько, довше, коротше та інші), формується розуміння просторових відносин між предметами [6, с.35-50].

У роботі з Lego можна вибудувати систему, де будуть задіяні всі сторони мови від фонематичного сприйняття до формування зв'язного мовлення. Для цього гру можна урізноманітнити різними вправами, бесідами, доповненнями. При роботі з Lego добре відпрацьовувати граматичні конструкції: узгодження числівників з іменниками (скільки в твоєму будиночку віконець? Скільки ягідок на кущику?) [26, с.284]. Переказ розповіді не за сюжетною картинкою, а за об'ємним способом декорацій з конструктора допомагає дитині краще усвідомити сюжет, що робить переказ більш розгорнутим і логічним. Робота над переказом, розповіддю, діалогом стає більш ефективною. При цьому робота над зв'язним мовленням ведеться в порядку зростання складності, з поступовим зменшенням наочності.

Lego-технологія в освітньому просторі будується на трьох формах організації навчальної діяльності: гурток, елективний курс, урок.

Ефективність навчання української мови та інших предметів залежить і від організації занять, які проводяться із застосуванням таких методів:

- пояснювально-ілюстративний полягає у представленні інформації різними способами (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, демонстрація та інші);

- евристичний це метод творчої діяльності (створення творчих моделей та інші);

- проблемний це метод постановки проблеми та самостійний пошук її вирішення учнями;

- програмований це набір операцій, які необхідно виконати в ході виконання практичних робіт (форма проведення: комп'ютерний практикум, проєктна діяльність);

- репродуктивний це метод відтворення знань і способів діяльності (форма проведення: збирання моделей і конструкцій за зразком, бесіда, вправи за зразком);

- частково-пошуковий полягає у вирішенні проблемних завдань за допомогою вчителя;

- пошуковий це метод самостійного рішення проблем;

- метод проблемного викладу це постановка проблеми педагогом, рішення її самим педагогом, учні навчаються при вирішенні.

Головний метод, який використовується при застосуванні Lego-технології, це метод проєктів. Під методом проєктів розуміють технологію організації освітніх ситуацій, у яких учні ставлять і вирішують власні завдання [3, с.48-50].

Можемо виділити декілька прийомів навчання з Lego.

Перший – це конструювання за зразком, коли є інструкція, дитина бачить поетапність дій, її вчать, як з'єднувати деталі, аналізувати об'єкт. Такий спосіб конструювання доцільно використовувати на початковому етапі роботи з Lego.



Другий прийом – дитина вже сама може визначити, з яких деталей складається об'єкт, їй пропонують конструювання за моделлю. Учні необхідно самостійно зібрати деталі, проаналізувати модель і побудувати її. Даний прийом навчання формує у дітей поняття об'єму, форми, розміру.

Третій прийом – конструювання за темою. Дитині дається лише тема, вона сама втілює в життя ті знання, які отримала до цього. Доцільно використовувати цей прийом у позаурочній роботі з дітьми, також під час роботи над текстом.

Четвертий прийом – конструювання за умовою. Є певні умови, тож школяр повинен їх враховувати під час конструювання. Даний прийом можна використовувати безпосередньо під час навчальної діяльності у вправах або роботі в групах.

П'ятий прийом – найважливіший. Це конструювання за власним задумом. Коли в дитини є ідея, вона може реалізувати її. Їй треба спочатку проаналізувати ідею, об'єкт, спланувати послідовність дій і створити задумане. Це вчить дитину досягати мети [10, с.19-43].

Використання Lego-конструкторів не є зовсім новим видом роботи, адже на іграх з конструктором виросло вже не одне покоління дітей. Існує безліч різних конструкторів Lego як для хлопчиків, так і для дівчаток. Завдяки великій різноманітності тематик і колекцій можна зацікавити дитину з різними інтересами до різних форм роботи: самостійно зібрати житлові будинки, будівельні майданчики, аеропорти, пристані і цілі міста з їх маленькими жителями. Але на даному етапі розвитку освіти в Україні вже давно Lego конструктори вийшли за рамки тільки ігрової діяльності. У Новій українській школі провідною ідеєю є отримання учнями не тільки знань, а й умінь застосовувати їх у повсякденному житті. Учителі використовують різні прийоми і методи роботи з конструктором Lego. Такою формою роботи покращують та поглиблюють знання дітей

з різних предметів, розширюють їх світогляд та розвивають творче мислення [17, с.197].

Lego – одна з найвідоміших і поширених нині педагогічних систем, яка широко використовує тривимірні моделі реального світу в предметно-ігровому середовищі в процесі навчання та розвитку дитини молодшого шкільного віку. Головна ідея навчання конструкторами Lego полягає у навчанні через дію, тобто здобутті знань у процесі конструювання та дослідження моделей. Складаючи елементи конструктора Lego, дитина постійно думає над наступним кроком, розвиваючи при цьому всі можливі комбінації. Проте, обов'язково потрібно пам'ятати, що успіх навчання залежить від бажання дитини вчитися, пізнавати щось нове [2].

В аспекті навчання української мови можемо виділити такі форми роботи, як відпрацювання лексичних тем в процесі ознайомлення з навколишнім світом, діти моделюють різні ситуації, які відбуваються в реальній дійсності. З деталей конструктора створюються моделі тварин і птахів, будівель і споруд, різних видів транспорту, меблів. Це дозволяє більш точно закріпити в свідомості дитини наочний образ і сюжет, допомагає сформувати більш стійкі знання і навички, формується зв'язне мовлення [25, с.154]. У процесі роботи з розвитку мовлення та художньою літературою відпрацьовуються граматичні конструкції. Наприклад, узгодження числівників з іменниками – «Скільки в будиночку віконець», «Скільки ягідок на кущику», також словотвір – додавання префіксів до дієслів: «Придумайте нові слова від слова» та продемонструйте дію та інші дидактичні вправи. При складанні переказів дуже велику допомогу дітям надають моделі-ілюстрації до літературного твору, створені самими дітьми. Переказ не по сюжетній картинці, а по об'ємному зображенню декорацій з конструктора Lego допомагають дитині краще усвідомити сюжет, що робить переказ більш розгорнутим і логічним. За допомогою даного конструктора діти вигадують свої унікальні історії, переказують літературні твори, складають розповіді, що описують реальні ситуації з

навколишньої дійсності. З використанням Lego робота над розповіддю, переказом, діалогом стає більш ефективною.

Використання вчителем Lego-технології дозволяє розвивати в учнях творчі здібності, творче мислення, дає можливість постійно перебувати в пошуку, відкривати щось нове. Доцільно застосовувати технологію Lego на уроках української мови, виконуючи різноманітні вправи.

«Образ букв» – це вправа, яку використовують для побудови звукової моделі слова. Знадобляться наступні елементи: червоні, сині та зелені Lego-цеглинки. Робота організовується індивідуально або в парах. На парту діти викладають кількість голосних звуків або складів в слові, кількість слів у реченні, кількість речень у тексті. Можна використовувати диференціацію за кольором і для позначення звуків: голосний звук позначається червоною цеглинкою, приголосний твердий – синьою, приголосний м'який – зеленою. Цеглинки в ролі кольорового позначення можна застосовувати на уроках з різних тем програми молодшої школи: «Правопис власних та загальних назв», «Правопис присвійних прикметників», «Правопис складних слів». Наприклад, на дошці записані слова з пропущеними орфограмами (ненаголошеними «а» та «о»). Червона цеглинка означає звук «а», синя - «о». Необхідно викласти в правильному порядку кубики в ланцюжок [33].

«Побудуйте свою історію» – вправа використовується на уроках читання або у позаурочній діяльності. Набори конструктора служать для ілюстрування сюжетів творів. Учні вибудовують декорації і моделюють героїв, створюючи таким чином невеликий Lego-театр. Діти розподіляють ролі, озвучують героїв, автора. Їм пропонується побудувати історію, що складається з трьох частин (зачин, основна частина, кінцівка), можна обговорити сюжет історії.

«Закінчи мою розповідь» - при цьому виді роботи вчитель починає розповідь: «Два хлопчика сиділи на лавочці і фантазували про те, що було б, якби вони були мурахами. Раптово все навкруги потемніло, подув

сильний вітер... ». Завдання кожного учня – продовжити розповідь і створити за допомогою конструктора певну сцену.

«Умови змінюються» – педагог пропонує учням згадати і розповісти казку «Колобок», якби всі події відбувалися вночі, в грозу або в Африці, на річці. Учні створюють конструкторську частину нової казки і обігрують її командою.

«Угадай прислів'я» – учні працюють у парах. Учитель роздає картки з прислів'ями: «Добре роби – добре й буде!», «Кожна пташка своїм дзьобиком живе», «Що посіяв, те і вродить», «Хто вище злізе, гучніше падає», «Тихіше їдеш – далі будеш», «Сім раз відмір, один раз відріж». Діти зображують прислів'я за допомогою конструктора Lego і пропонують своїм товаришам відгадати прислів'я за зображенням, пояснити їх зміст.

«Загадка – для розуму зарядка». Педагог дає завдання учням придумати загадку і зобразити відгадку за допомогою конструктора Lego [32].

Головна мета всіх конструкторів Lego – це гармонійний розвиток дитини. Конструювання сприяє розвитку у дитини образного й наочно-схематичного мислення, стимулює дитячу фантазію та логіку, сприяє формуванню у дітей уявлень про цілісні образи предметів навколишнього світу, учить створювати і розрізняти різні форми, обсяг й колір. Окрім того розвиваються і такі якості характеру як посидючість, концентрація уваги, витримка та сила волі.

Цікаві методики навчання з використанням Lego-технології пропонують багато вчителів: Т. В. Биковський, Т. Б. Вихренко, Д. А. Денисюк, Ю. В. Іванов, С. К. Кучер, Л. В. Павлюк, О. Б. Петегирич, Т. В. Полянська, Г. О. Ріллє, В. С. Ткачук, О. В. Тополукова, Н. Б. Чигрин. Автори наголошують на ідеї, що використання Lego на заняттях своїм змістом, формою організації та результативністю сприяє формуванню вміння аналізувати, порівнювати, зіставляти, виділяючи характерні

особливості героїв, подій, що впливає на розвиток уваги, спостережливості, пам'яті, просторових уявлень, уяви [31, с.132].

Ця діяльність не лише захоплює, а й приносить велику користь. Використання елементів Lego на заняттях ставить перед вчителем такі завдання:

- формувати у дітей цілісну систему уявлень про навколишній світ;
- формувати елементарні знання з основ української мови;
- навчати школярів основним прийомам та способам конструювання різних моделей з деталей Lego-конструктора;
- формувати загальні вміння виконувати завдання відповідно до поставленої мети;
- доводити розпочату роботу до кінця, працювати поряд і разом з дорослим, з однолітками;
- планувати діяльність, аналізувати та оцінювати її результат;
- розвивати дрібну моторику, формувати зорову координацію рухів, правильну поставу;
- створювати умови для активного розвитку всіх психічних процесів, зокрема конструктивного мислення, репродуктивної та творчої уяви, образної, рухової та словесно-логічної пам'яті;
- збагачувати активний словник учнів та формувати навички зв'язного мовлення, вербального та невербального спілкування;
- формувати морально-етичні цінності;
- виховувати такі базові якості особистості, як самостійність, цілеспрямованість, наполегливість, креативність.

Під час впровадження Lego в освітній процес доцільно скористатись методом проєктів. Проєктно-орієнтоване навчання – це систематичний навчальний метод, який втягує учнів у процес набування знань і умінь за допомогою дослідницької діяльності, що базується на комплексних, реальних питаннях і ретельно опрацьованих завданнях. При розробці і налагодженню проєктів з Lego учні діляться досвідом один з одним, що

дуже ефективно впливає на розвиток пізнавальних, творчих навичок, а також самостійність школярів [9].

Таким чином, можна переконатися в тому, що Lego, будучи додатковим засобом при вивченні навчальних предметів, дозволяє учням приймати рішення самостійно, ураховуючи навколишні особливості та наявність допоміжних матеріалів. І, що важливо, – формує вміння узгоджувати свої дії з оточуючими, тобто працювати в команді [29, с.284].

Отже, враховуючи сучасний темп розвитку молодших школярів можна констатувати, що використання конструкторів Lego сприяє підвищенню рівня комунікативності, розвитку та компетентності дітей, таким чином формуючи уявлення учнів про навколишній світ. Окрім цього в дітей розвивається творчий потенціал та підвищується рівень соціальної адаптації. Конструктор Lego можна використовувати для вирішення завдань освіти і виховання, психокорекції та діагностики.

## **РОЗДІЛ 2. УПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ КОМПЕТЕНТНІСНОГО НАВЧАННЯ «ШІСТЬ ЦЕГЛИНОК» В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

### **2.1. Технологія «Шість цеглинок» на уроках навчання грамоти**

«Шість цеглинок» – це практичний інструмент та дієвий засіб, який дає змогу реалізувати ігрові та діяльнісні методи навчання у початковій школі, представлений у вигляді ігор-завдань із набором з шести цеглинок Lego різних кольорів (червоного, помаранчевого, жовтого, зеленого, блакитного та синього кольорів). Кожен учень та педагог повинні мати індивідуальний набір шести цеглинок для ефективної та комфортної роботи за даною технологією.

Ефективність та інноваційність ігор-завдань зумовлена тим, що учні розуміють поставлені перед ними завдання та можуть практично їх виконати за допомогою шести цеглинок. Технологія – це не тільки ігри-завдання, але й цілий комплекс не лише для розвитку мислення, мовлення, уваги, а й механізм розвитку оперативної пам'яті, самоконтролю та ментальної (когнітивної) гнучкості, що вкрай необхідні для навчання у школі та протягом життя [16, с.104].

Оперативна пам'ять допомагає нам утримувати інформацію, розуміти та опрацьовувати її, зокрема, під час читання. За допомогою завдань діти вчаться працювати не тільки в команді та в парах, а й поодиноці, що прищеплює здатність до самостійної роботи, самоконтролю. Це вчить дітей не відволікатись, міркувати, перш ніж почати діяти та керувати емоціями. Одне з завдань сучасної освіти – це зробити розум дитини гнучким, залежно від обставин, що відбуваються

навколо [15, с.27-32]. Технологія «Шість цеглинок» допоможе в цьому, адже вчить дітей дивитися на проблемну ситуацію з різних точок зору, корегувати план дій залежно від нових обставин та мати декілька варіантів наступних дій.

Завдяки Lego створюється атмосфера, в якій діти відчувають себе господарями, творцями. Саме конструювання перетворює персонаж з абстракції в реальність і дає можливість дитині уявити собі героя як живого, активізується словниковий запас дитини, розвивається творчість дітей, формуються навички діалогічного мовлення.

Вправи з деталями Lego допомагають збагачувати словник різними частинами мови, допомагають у вивченні лексики та граматики української мови. Можливість здійснення самостійних дій з елементами конструктора, їх опису та порівняння сприяють формуванню взаємопов'язаного комплексу семантичних, звукових, морфологічних і ритмічних операцій, що дає можливість, крім збільшення лексичного запасу, перевести слова з пасивного словника в активний. Для розвитку зв'язного мовлення також може бути використаний метод розповіді за побудованою моделлю. Об'ємні фігури дають можливість дитині найбільш точно, логічно відтворити сюжет [34, с.159].

Ігрова форма навчання дозволяє організувати оптимальну мовну взаємодію між учасниками. Особлива цінність технології полягає в тому, що діти набагато ширше залучаються до процесу навчання, значно покращують свої комунікативні та мовні навички. За допомогою Lego-конструктора у дітей з'являється можливість створити щось унікальне, задіявши при цьому всі розумові процеси. Заняття в даному напрямку сприяють розвитку координації, моторики, мислення, уваги, кмітливості, мови. Перед педагогом стоїть важливе завдання – створити умови, що дозволяють розкрити потенціал своїх вихованців.

Для кращого засвоєння матеріалу та розвитку інтересу до даної технології може бути застосована проєктна форма проведення



позаурочних занять. Під час роботи необхідно підкреслювати особисту участь кожного учня, почуття відповідальності, усвідомлення кожним учнем своєї можливості чогось досягти.

Наприклад, на позаурочному занятті «Спостереження за основними ознаками речення. Зв'язок слів у реченні» вчитель повинен поставити наступні цілі:

- закріпити знання учнів про речення як складову частину зв'язного мовлення, удосконалити вміння ділити текст на речення, вчити учнів спостерігати за зв'язком слів у реченні та вмінню поширювати реченням;
- виховувати самостійність, організованість, бажання вивчати мову;
- розвинути творчі здібності, логічне мислення, моторику учнів;
- виховати почуття колективізму, вміння працювати у команді, відповідальність, шанобливого ставлення до думки своїх однолітків.

При використанні Lego-технології необхідно враховувати наступні принципи: особистісно-орієнтований підхід (звернення до досвіду дитини, надання дітям широкої самостійності, заохочення їх ініціативи), співпраці, доступності, наочності, послідовності й систематичності навчання і виховання, інтеграції освітніх областей.

Lego-технології можна використовувати як в регламентованій, так і нерегламентованій діяльності дітей, застосовуючи їх як частину заняття або як заняття. Також можна використовувати в умовах сімейного виховання дітей.

Окрім цього, використання методики «Шість цеглинок» спрямоване на розвиток важливих соціальних умінь і навичок, а саме: здатність співпрацювати у команді, співпереживати за результат товариша, команди, вміння вчитись у своїх однолітків, дослухаючись до їх ідей та пропозицій, вміння розподіляти ролі та обов'язки, вміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, вміння генерувати ідеї та здатність їх логічно обґрунтовувати.

«Шість цеглинок» – це не фіксований набір завдань та інструкцій, а відкрита система, яка стимулює учня робити відкриття, досліджувати, експериментувати, шукати власні відповіді на проблемні ситуації, ставити цілі та розробляти план дій, творити та імпровізувати [38].

Ігри-завдання з шістьма цеглинками мають певні особливості:

- завдання спрямовані одночасно на розвиток декількох умінь, починатися одне і те ж завдання може з розвитку математичних, а от завершуватися розвитком мовленнєвих умінь;

- будь-яке завдання можна адаптувати відповідно до віку, вмінь та потреб конкретного учня (наприклад, змінивши кількість цеглинок чи час, відведений на виконання завдання);

- кожне завдання надає можливість учневі вправлятися у виконанні того самого завдання знову і знову і в такий спосіб набувати впевненості у своїх силах;

- завдання передбачають можливість відкритого закінчення, коли учень може запропонувати кілька варіантів виконання і кожен з них буде правильним, головне – це дати можливість учневі пояснити своє бачення;

- завдання із шістьма цеглинками може інтегруватися у будь-який вид діяльності та форму роботи, оскільки цей інструмент має міждисциплінарний характер.

Дана методика покликана сприяти не лише розвитку компетентностей учнів початкової школи, а й становленню педагога нової школи, який прагне відійти від педагогіки однієї правильної відповіді. Цей інструмент надає можливість і простір педагогові змінити роль педагога-виконавця на педагога-дизайнера [7, с.118].

Перед початком використання Lego на заняттях проводиться серія ігор з використанням конструктора, щоб задовольнити бажання дитини тактильно сприйняти ці деталі і просто пограти в них.

У процесі діяльності з Lego використовуються різноманітні форми завдань:

- за зразком;
- за картками з моделями;
- за власним бажанням задуму;
- завдання дає вчитель, виконують діти;
- завдання формулюється дитиною, і виконуються дітьми і вчителем;
- завдання дають діти один одному;
- завдання дає вчитель, виконують батьки з дитиною.

Для успішного проведення занять з конструктором Lego необхідні певні умови:

- оптимальна кількість 6-8 осіб;
- дітям повинно вистачати деталей, інакше будуть виникати конфлікти;
- доступ до конструктора повинен бути вільним, щоб діти могли вибирати потрібні їм деталі;
- докладне знайомство дітей зі зразком;
- спеціально підібраний музичний супровід, якщо в ньому є потреба.

У процесі використання методики «Шість цеглинок» використовуються наступні педагогічні прийоми:

- вступна бесіда, яка служить способом залучення до теми заняття;
- створення проблемної ситуації, яка зацікавить і залучить дітей в ігрову діяльність;
- використання сюжетно-рольової гри;
- дидактична гра;
- виконання завдань за зразком, які супроводжуються допомогою педагога;
- конструювання з використанням технологічних карт та інструкцій, виконання роботи за схемами;
- творче конструювання за задумом або за намальованою моделлю;
- створення мультфільмів і коміксів з Lego;

– діагностика, яка дозволяє не тільки швидше встановити контакт між педагогом і дітьми, а й виявити мовні можливості дитини, встановити рівень комунікативності [28, с.52].

Учитель, працюючи з дітьми, розвиває в дітях творчість, вміння мислити наперед, аргументувати свою думку, а сам педагог є будівником середовища та умов, в яких діти розвиваються. Отже, метою педагога є побудувати таке середовище, в якому учні зможуть навчитися мислити ширше та будуть готові до навчання впродовж життя.

Розвиток мовлення, безсумнівно, є провідним напрямком у початковій освіті. Мова є засобом спілкування між людьми. Вона повинна бути грамотною, змістовною і чіткою. Необхідно постійно збагачувати словник, розвивати звукову культуру мовлення, працювати над інтонацією. У всьому цьому дитині, перш за все, допомагає вчитель.

Застосування методики «Шість цеглинок» дозволяє розширити кругозір, розвивати уяву, кмітливість, вихованість. У ході знайомства з конструктором, занурюючись в новий світ, дитина може висловити свої думки і припущення, поділитися ідеями. Такі заняття спонукають дитину активно і творчо мислити [13, с.80].

Для доцільного використання технології «Шість цеглинок» педагогові слід дотримуватись правила легкого старту, тобто давати завдання дітям від легких сприйняття дитиною до складних. Такий підхід учителя дає дитині впевненість у своїх силах, створює ситуацію успіху. А вірячи в успіх, дитина відчуває впевненість у своїх силах і готова крок за кроком виконувати все складніші і складніші завдання. У разі, якщо завдання складне для сприймання, дитина втратить віру в себе і бажання просуватися далі, а якщо ж занадто легке, їй буде не цікаво, і як результат, вона не зможе досягти стану «поток» (від англ. «flow»). Стан потоку виникає тоді, коли людина робить те, що їй подобається, та має чіткий баланс між власними вміннями та складністю завдання. Для цього стану характерні глибока концентрація, почуття легкості, радості і впевненості

у собі. Зусилля педагога мають бути спрямовані на створення та підтримку саме такого балансу. Категорично не можна нав'язувати дітям ідеї виконання того чи іншого завдання, адже робота направлена на реалізацію власних задумів учнів. Необхідно бути гнучкими у взаємодії з дітьми, дозволяти робити помилки у виконанні завдань, щоб учень сам проаналізував свої дії та виправив необхідне.

У процесі Lego-конструювання активізуються розумові процеси, так як постійно виникає необхідність здійснювати операції аналізу і синтезу, порівняння, узагальнення. Необхідність розповідати і ділитися враженнями, формулювати виявлені закономірності і висновки стимулює розвиток зв'язного мовлення.

Одним з головних завдань вихователя на занятті є, доступною для дитини мовою, донести інформацію. Для цього варто звернути увагу на вікові та індивідуальні особливості, кругозір і загальну обізнаність дитини. Займаючись таким чином з дитиною, розглядаючи конструкції та їх елементи, необхідно пропонувати дитині складати різні розповіді. Не перебиваючи педагог повинен вислухати дитину, дати їй можливість повністю виразити свої думки, після чого вказати на помилки і дати правильний зразок [19, с.37].

Одним з головних завдань школи є розвинути вміння вчитися впродовж життя, тому це природньо, якщо у дитини щось не виходить. Учитель повинен пояснити що невдача – це не привід кидати розпочате, а можливість спробувати знову і знову. Краще пояснити дитині чому в неї виникають труднощі і з чим вони пов'язані. У такий спосіб дитина вчиться справлятися із ситуаціями, які виникатимуть на шляху її становлення, а також відчуває впевненість у власних силах і вчиться бути самостійною.

При роботі з технологією «Шість цеглинок» необхідно робити акцент на відкритих запитаннях. Відсутність відкритих запитань і ситуацій у взаємодії з дітьми гальмує розвиток розумових процесів,

зокрема мовлення. У разі постановки винятково закритих запитань учні не зможуть ніяк проявити свою індивідуальність. Учитель повинен давати час дітям для реалізації власних задумів і не акцентувати увагу на кінцевому продукті діяльності. Надати дитині більше свободи і самостійності у процесі пошуку відповіді на завдання. У такий спосіб вона опанує технології розв'язання будь-яких життєвих ситуацій. І це стане міцною цеглиною у фундаменті, який має закладати Нова українська школа [11, с.260].

Проводячи бесіду з дітьми в ході роботи з Lego, вчитель навчає логічно мислити, допомагає думати, висловлювати свої думки, що веде до переходу від конкретного способу мислення до абстрактного. Під час занять значно розширюється кругозір дитини. Це сприяє швидшому оволодінню зв'язним мовленням.

Для того щоб розвиток зв'язного мовлення дитини за допомогою Lego-технології відбувався найбільш ефективно, мова вчителя повинна відповідати певним вимогам:

- мовлення повинне бути грамотним, логічно вибудованим;
- мовлення завжди повинно бути культурним;
- мовлення повинно бути простим і ясным для розуміння;
- темп не повинен бути швидким, гучність повинна змінюватись відповідно до ситуації;
- мовлення повинно бути емоційним і виразним.

Під час навчання у грі, зокрема за цією методикою, завжди пануватиме так званий шум діяльності, створений брязкотінням конструктора і дітьми, які в процесі спільної роботи над чимось радяться одне з одним, домовляються і шукають компроміси. Не треба вимагати від дітей цілковитої тиші. Навпаки, заохочити їх до спілкування – означає вчити працювати у команді, комунікувати, домовлятись.

Для більш ефективної і продуктивної роботи слід ретельно продумувати хід заняття. Організаційну частину заняття важливо

провести незвично, цікаво, захоплююче і творчо. Яскравий початок допоможе сформувати позитивне ставлення до заняття педагогу, створить сприятливий емоційний настрій дитини. Протягом всього заняття повинна бути приємна і легка атмосфера, яку створює, в першу чергу, вчитель. Заняття повинні бути різноманітними і включати в себе додаткові елементи, що сприяють формуванню інтересу дитини до того, що відбувається.

Для активізації пізнавальної сфери, вчитель може використовувати деякі прийоми, спрямовані на концентрацію уваги. Наприклад, введення в гру нового персонажа, який допомагає і спрямовує дитину в ході всього заняття. Це може бути улюблений казковий персонаж, який відправить дитину в захоплюючу гру. Можна також використовувати різні загадки, вірші, фрагменти фільмів, дидактичні і рухливі ігри, показ презентацій [4, с.124-125].

У процесі конструктивної діяльності велика увага також приділяється вихованню у дітей навичок культурної поведінки і позитивних взаємовідносин. Можливість закріпити з дітьми формули мовного етикету при зверненні з проханням, подякою, адже діти повинні вчитися висловлювати прохання словами, дякувати за надану послугу. Завдання вчителя вчити розуміти і використовувати елементи етикету: поведінка за столом, при зустрічі гостей і поведінка в гостях, при вираженні почуттів, при знайомстві і прощанні, розмові по телефону. Все це сприяє розвитку мовного спілкування в спільній діяльності.

Для організації роботи важливо встановити правила – пояснити дітям як працювати з цеглинками, визначити місце, де вони будуть зберігатись, перед виконанням вправ уважно ознайомлюватись із завданням. Зазвичай на кожне завдання є відведений час, якого потрібно дотримуватись. Розпочинати роботу слід із найпростіших і коротких вправ, поступово переходячи до складніших, довготриваліших, оскільки

складність завдання має відповідати рівню впевненості дитини у своїх силах.

Технологію "Шість цеглинок" успішно застосовують на різних уроках. На ранковій зустрічі за допомогою цеглинок діти вітаються, знайомляться, мають змогу показати свій настрій: червоний – поганий, жовтий – нормальний, зелений – чудовий. Грають в ігри, відтворюють певні ситуації, аналізують, висловлюють свою думку і логічно обґрунтовують її.

На уроці української мови різнокольорові деталі стануть частинами мови – іменник, прикметник, дієслово, тощо. Також зробивши позначки з них можна створювати букви, слова, словосполучення та речення. Під час колективного заняття, об'єднавши цеглинки, можна скласти розповідь [37].

Виходячи з перерахованого вище, можна зробити висновок, що застосування Lego-технології ефективно для вивчення української мови та розвитку зв'язного мовлення дитини, так як сприяє збагаченню та активізації словника, розвитку граматично правильного мовлення. Lego-конструктори дозволяють вибудовувати проблемне спілкування з дітьми, що в свою чергу, стимулює мовленнєву активність і комунікативні навички учнів. Від підготовки вчителя і його безпосередньої участі в освітньому процесі з використанням Lego-технології багато в чому залежить успішність навчання. Планомірно і цілеспрямовано здійснюючи керівництво комунікативної діяльності дітей, педагог з одного боку підтримує їх пізнавальну активність, а з іншого – використовує можливості діяльності школярів – гри.

Робота з вивчення української мови із застосуванням Lego-технологій є прикладом інноваційного підходу в педагогіці, в повній мірі відповідає вимогам сучасної системи освіти і виховання.

Отже, використання Lego-конструкторів в освітньому просторі Нової української школи дозволяє забезпечити освітній процес навчання



через гру обладнанням близьким і зрозумілим дітям, яке розвиває у дітей самостійність, прагнення до самопізнання, розвитку творчого мислення і уяви, що стимулює мовленнєву активність при взаємодії один з одним, з педагогом при здійсненні спільної діяльності. Lego для дітей це, перш за все, засоби ігрової діяльності та самовираження, що дозволяють добитися рішення багатьох освітніх завдань, у тому числі і вміння вільно користуватися українською мовою. У роботі з Lego необхідно вибудувати систему, де будуть задіяні всі сторони мови від фонематичного сприйняття до формування зв'язного мовлення.

## **2.2. Опис практичної роботи з апробації Lego-технології під час навчання української мови**

Вивчивши теоретичну частину і зробивши певні висновки з теми, автором було вирішено перевірити стан практичної роботи на уроках української мови з Lego-технологією за допомогою констатувального дослідження та розкрити потенціал технології Lego у навчальній діяльності молодших школярів під час вивчення української мови.

База дослідження: 2 клас, гімназія №6, місто Херсон. У дослідженні взяло участь 30 учнів.

Для досягнення поставленої мети, автором виконана дослідницька робота, в ході якої ми виявили рівень інтересу молодших школярів до використання Lego-технології на уроках української мови.

Був проведений констатувальний експеримент з метою виявлення у молодших школярів рівня знань з української мови та технології Lego.

Діагностика рівня логічного мислення проводилася методом анкетування. Для проведення анкетування учнів автором був запропонований наступний матеріал і обладнання: бланк-анкета, бланк для відповідей, ручка.

Учням було запропоновано пройти анкетування, яке було умовно розділене на дві частини. Перші шість питань були націлені на визначення ступеня знань з української мови, наступні шість запитань мали на меті визначити рівень учнівської обізнаності щодо навчальної значущості конструктора Lego. Метою умовного розділення питань на дві частини було дослідження взаємозв'язку навчальних успіхів дітей та їх уміння користуватись конструктором Lego в навчальних цілях.

Перша половина запитань була спрямована на визначення ступеня оволодіння українською мовою, згідно із завданнями типової освітньої програми з української мови [21, с.64], а саме:

- ступінь розвитку уміння вдумливого читання і базових правописних умінь;
- ступінь здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами;
- ступінь опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови.

1. В якому рядку всі слова іменники?

- А) парта, дерево, Юрко – 1 бал.
- Б) Марійка, малює, спати.
- В) підручник, будинок, читати.

2. Які слова є близькими за значенням до слова йти?

- А) відпочивати, розмовляти.
- Б) рухатись, плентатись– 1 бал.
- В) співати, малювати.

3. Обери правильні твердження:

- А) Сполучники не поєднують однорідні члени речення.
- Б) У реченні (І дорослі, і малі повинні бути доброзичливими.) помилок немає – 1 бал.

В) Перед сполучником і або й, якщо його вжито 1 раз, кома ставиться.

4. Як переносяться слова з одного рядка в інший?

А) по складах – 1 бал.

Б) по буквах.

В) по звуках.

5. Визнач, у якій групі слова розташовані в алфавітному порядку:

А) клен, дуб, верба;

Б) верба, дуб, клен – 1 бал.

В) дуб, верба, клен.

6. Виберіть правильну відповідь

Текст складається з:

А) зачину, основної частини, кінцівки – 1 бал.

Б) слова та речення.

В) абзаців.

Оцінка відповідей проводиться таким чином: правильна відповідь оцінювалась в 1 бал. У цілому, якщо відповідь дітей оцінюється в 5-6 балів – це свідчить про високий рівень володіння теоретичними знаннями. У разі 3-4 балів – середній рівень. Якщо ж учень в результаті анкетування набрав 1-2 бали, то його відповідь оцінюється такою, що знаходиться на низькому рівні володіння основними знаннями з української мови. Підсумкова оцінка результатів передбачає кількісне їх узагальнення.

Кількісний аналіз дозволив нам виділити три рівня сумарних показників:

5-6 балів – високий рівень знань з української мови, такий показник було зафіксовано у 8 учнів 2 класу. Середній рівень знань виявили у 20 учнів, які мали 3-4 бали в результаті анкетування. Низький рівень знань з української мови було виявлено лише у 2 учнів, які відповіли на 1-2 бали.

Результати анкетування, які ми отримали в процесі кількісного аналізу, відображені в додатку А.

Друга частина анкетування спрямована на визначення ступеня ознайомлення дітей з начальними вправами Lego-технології.

Учням запропонували відповісти на наступні питання:

1. Ви використовуєте Lego-конструктор під час уроків української мови?  
А) так – 1 бал.  
Б) ні.
2. Чи користувались ви шістьма різнокольоровими цеглинками конструктора під час уроків?  
А) так – 1 бал.  
Б) ні.
3. Допомагає використання Lego-конструктора зрозуміти те, що пояснює вчитель на уроці?  
А) так – 1 бал.  
Б) ні.
4. Під час підготовки домашнього завдання ви користуєтесь конструктором Lego?  
А) так – 1 бал.  
Б) ні.
5. Ви брали участь у виставках робіт з конструктора Lego?  
А) так – 1 бал.  
Б) ні.
6. Ви граєте або навчаєтесь з батьками за допомогою конструктора Lego?  
А) так – 1 бал.  
Б) ні.

Кількісний аналіз дозволив нам виділити три рівня сумарних показників:

5-6 балів – високий рівень ознайомлення із конструктором Lego в навчальних цілях, такий показник було зафіксовано у 10 учнів 2 класу. Середній рівень знань виявили у 15 учнів, що набрали 3-4 бали в результаті анкетування. Низький рівень володіння конструктором Lego було виявлено у 5 учнів, які відповіли на 1-2 бали. Результати анкетування, які ми отримали в процесі кількісного аналізу, відображені в додатку Б.

Отже, ми з'ясували, що більшість дітей, а саме 25 учнів 2 класу, виявили бажання та зацікавленість у впровадженні Lego-технології в навчальну діяльність.

### **2.3. Аналіз результатів дослідження**

Учням було запропоновано пройти анкетування для виявлення взаємозв'язку їх навчальних досягнень та рівня залученості конструктора Lego в навчальну діяльність.

У додатку В наведені результати кількісного аналізу показників рівня знань з української мови та залучення конструктора Lego в навчальну діяльність. За основу були взяті результати проведених анкетувань.

Порівняємо результати за двома показникам і розглянемо взаємозв'язок між ними. Можемо побачити, що результати за двома кількісними показниками варіюються між собою в межах двох – п'яти учнів. Проаналізувавши дані показники та зіставивши показники анкетування кожної дитини з двох аспектів, а саме рівня знань з української мови та залучення конструктора Lego в навчальну діяльність, можемо зробити висновок щодо взаємозв'язку цих показників.

Розглянемо поетапно взаємозв'язок між показниками. Високий показник вміння працювати з конструктором Lego продемонстрували 10 учнів, із них 8 учнів мали високий рівень знань з української мови, а інші 2 – середній. Середній рівень знань з української мови було виявлено у 20 учнів, а 15 з них також мали середній показник з вміння працювати з конструктором Lego. Низький рівень вміння користуватись конструктором Lego було виявлено у 5 учнів, із них 2 учня мали низький рівень знань з української мови та 3 учні – середній рівень. За результатами отриманих даних і аналізу діаграм, які порівнюють результати кількісного аналізу показників рівня знань з української мови

та залучення конструктора Lego в навчальну діяльність, можна зробити висновок, що ці два кількісних показники взаємозалежні, отже рівень знань з української мови залежить від залучення до навчальної діяльності Lego-технології. Конструктор Lego допомагає учням в засвоєнні навчального матеріалу з української мови. За допомогою Lego школярі вчаться працювати як з колективом, так і самостійно, розвивають творчі здібності, формують стійкі знання з навчальних предметів. Отже, дослідно-практична робота показала доцільність використання Lego під час занять з української мови. Тобто її використання сприяє підвищенню ефективності та якості навчання української мови.

Основним завданням дослідно-пошукової роботи було перевірити ефективність використання Lego-технології під час уроків з української мови. За допомогою анкетування учнів та обробки даних ми виявили у дітей позитивну мотивацію до уроків української мови з використанням технології Lego. Аналіз результатів дослідно-пошукової роботи показав, що описану технологію доцільно використовувати на уроках української мови.

## ВИСНОВКИ

Актуальність застосування Lego-технології обумовлюється її високими освітніми можливостями: технічними та естетичними характеристиками, багатофункціональністю, можливістю використання у різних ігрових і навчальних зонах. Lego-технологія, заснована на інтегрованих принципах, об'єднує в собі елементи гри й експериментування.

Lego-технологія – це сукупність прийомів і способів конструювання, спрямованих на реалізацію конкретної освітньої мети через систему ретельно продуманих завдань з різноманітних конструкторів Lego. За рахунок активної, захоплюючої діяльності освітні рішення Lego-технології для початкової школи формують навички, необхідні для успішного розвитку протягом усього життя.

У ході систематизації наукових даних нами було виділено п'ять прийомів навчання з Lego, а саме: конструювання за зразком, конструювання за моделлю, конструювання за темою, конструювання за умовою, конструювання за власним задумом.

Під час дослідження ми опрацювали технологію «Шість цеглинок» – це практичні ігрові вправи та методи навчання у початковій школі, які реалізуються за допомогою ігор-завдань з набору із шести цеглинок Lego різних кольорів.

Ефективність та інноваційність ігор-завдань зумовлена тим, що учні поставлені перед ними освітні завдання можуть практично виконати за допомогою шести цеглинок. Під час уроків української мови шляхом практичних вправ учитель закріплює та поглиблює знання дітей з теми уроків, практичні вправи забезпечують концентрацію учнів та їх занурення у навчальну діяльність. Робота з технологією «Шість цеглинок» особливо ефективна під час роботи над словосполученнями, реченнями, вивченням частин мови.

Наше дослідження було спрямоване на аналіз використання Lego-технології як засобу навчання дітей української мови, а його метою було розкрити потенціал технології Lego у навчальній діяльності молодших школярів під час вивчення української мови та визначити стан такої роботи у практиці закладів загальної середньої освіти.

Учням було запропоновано пройти анкетування, яке було умовно розділене на дві частини. Перші шість питань були націлені на визначення ступеня знань з української мови, наступні шість тестових завдань мали на меті визначення рівня залучення конструктора Lego в освітній процес.

За результатами отриманих даних і аналізу діаграм, які порівнюють результати кількісного аналізу показників рівня знань з української мови та залучення конструктора Lego в навчальну діяльність, можна зробити висновок, що ці два кількісних показники взаємозалежні, отже рівень знань з української мови залежить від залучення до навчальної діяльності Lego-технології. Отже, дослідно-практична робота показала доцільність використання Lego під час занять з української мови. Тобто її використання сприяє підвищенню ефективності та якості навчання української мови.

Отже, в ході роботи ми охарактеризували способи навчання української мови молодших школярів за допомогою конструктора Lego. Можемо зробити висновок, що Lego – це одна із інноваційних технологій, яка допомагає створити нове освітнє середовище, підвищує мотивацію дітей до навчання, сприяє формуванню навичок наукової діяльності та винахідництва й допомагає втілювати положення Нової української школи.



## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берфорд А. Большая книга «Лего»/ А. Берфорд. – М.: ЭКСМО – пресс, 2015. – 214 с.
2. Быкова Н.В. Использование лего-технологий для активизации речевой и познавательной активности детей дошкольного возраста [Электронный ресурс]. – Режим доступа: / Н. В. Быкова // Филологическое образование в период детства. - 2015. - Т. 22. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://elibrary.ru/item.asp?id=25722029>
3. Варяхова Т. Зразкові конспекти з конструювання з використанням конструктора ЛЕГО / Т. Варяхова // Дошкільне виховання. – 2009. – № 2. – 48-50 с.
4. Вольянська С.Є. STEM-освіта / С.Є. Вольянська // Довідник сучасного педагога / С.Є. Вольянська. – Х.: Вид. група «Основа», 2016. – 124-125 с. – (Б-ка журн. «Управління школою»; Вип. 5).
5. Выготский Л.С. Педагогическая психология/ Л.С. Выготский. – М.: Педагогика, 2016. – 480 с.
6. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психологич. очерк: Книга для учителя. 3-е изд. М.: Просвещение, 1991. – 35-50 с.
7. Давидчук А. Н. Розвиток у дошкільнят конструктивного творчості / М.: Гардарики, 2008. – 118 с.
8. Завалевський Ю.І. Логістика організації впровадження підвищення кваліфікації очно-дистанційною формою навчання вчителів початкової школи 2018/2019, 2019/2020 н.р. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [http://undip.org.ua/upload/files/РЕЗУЛ\\_ТАТИ\\_НАВЧАННЯ.pdf](http://undip.org.ua/upload/files/РЕЗУЛ_ТАТИ_НАВЧАННЯ.pdf)
9. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти. Частина III.

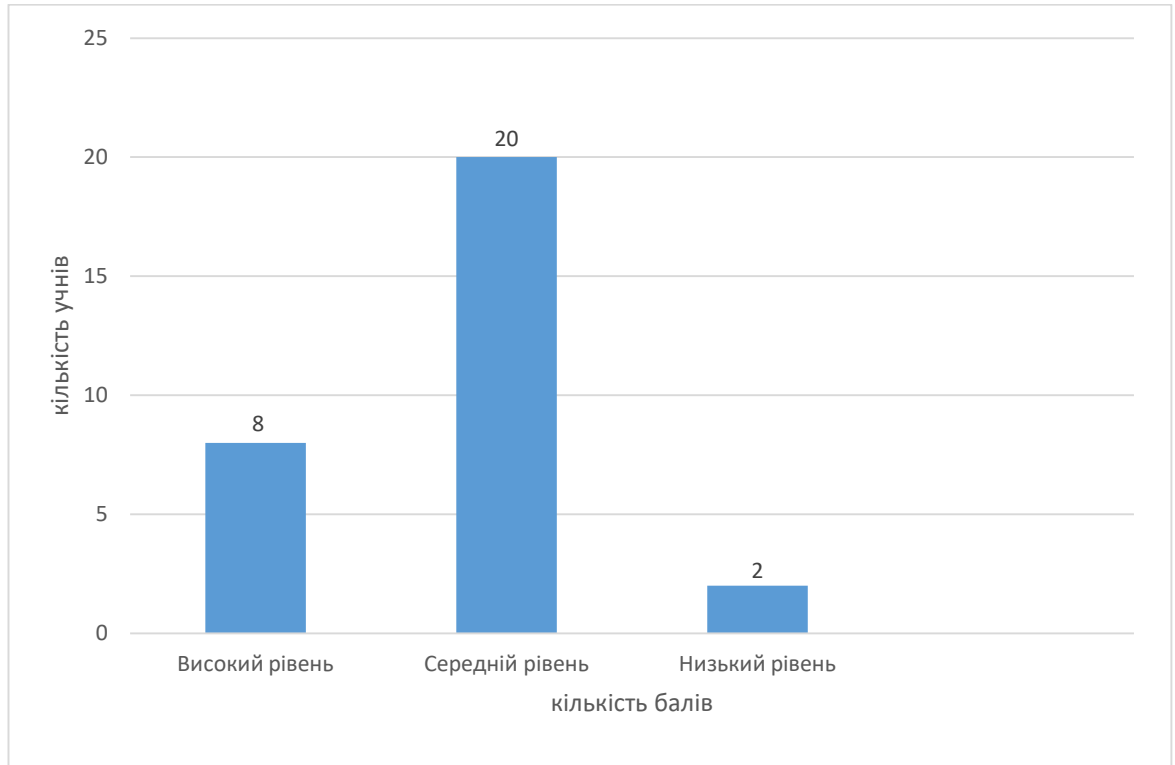
- Читання. Київ, 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://testportal.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/032018\\_ZVIT\\_MDYAPO\\_CHYTANNYA\\_Sajt-1.pdf](http://testportal.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/032018_ZVIT_MDYAPO_CHYTANNYA_Sajt-1.pdf).
10. Злаказов А.С. Уроки Лего-конструирования в школе // методическое пособие/Злаказов А.С., Г.А. Горшков, С.Г. Шевалдина; под науч. Ред. В.В. Садырина, В.Н. Халамова. – М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2011. – 19-43 с.
11. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання / термінологічний словник // М. Ю. Кадемія. – Л. : Сполом, 2009. – 260 с.
12. Книга учителя LEGO Education WeDo [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - Режим доступа: <https://education.lego.com/ru-ru/product/wedo-2/software>
13. Комарова Л.Г. Строим из LEGO (моделирование логических отношений и объектов реального мира средствами конструктора LEGO). М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 2001.- 80 с.
14. Лурія А.Р. Язык и сознание. // Под ред. Е.Д. Хомской. - М., 2001. –27.
15. Лурія А. Р. Розвиток конструктивної діяльності дошкільника / А.Р.Лурія // Питання психології. – 2005. – №7 – 27–32 с.
16. Лусс, Т.В. Формирование навыков конструктивно-игровой деятельности у детей с помощью ЛЕГО: Пособие для педагоговдефектологов. / Т.В. Лусс. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. - 104 с.
17. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі : посібник для вчителя/ Бакка Т., Гольщяпова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т., Шкрєбець О. /За редакцією Волошенюк О., Дегтярьової Г., Іванова В. 2017. – 197 с.
18. Мельничук А.П. Лего-технологии. Играть ли в кубики?// Компьютерные инструменты в образовании. - 2000. - №2. – 48 с.
19. Моляко В. А. Психология конструкторской деятельности / В.А.Моляко. – М.: Просвещение. 1983. – 37 с.

20. Нова українська школа: докладніше про зміни. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
21. Нова українська школа: основи Стандарту освіти.– Львів, 2016. – 64 с.
22. Обухова Л. Ф. Детская (возрастная) психология / Л. Ф. Обухова. - М.: Российское педагогическое агентство. –1996. – 98 с.
23. Официальный сайт LEGO Education. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://education.lego.com/>
24. Офіційний сайт Lego. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lego.com/en-us/>
25. Парамонова Л. А. Детское творческое конструирование / Л.А. Парамонова. – М.: Карапуз, 2012. – 154 с.
26. Парамонова Л. А. Теория и методика творческого конструирования в детском саду / Л.А. Парамонова. – М.: Академия, 2002. – 284 с.
27. Парамонова Л.А. Конструирование как средство развития творческих способностей детей старшего дошкольного возраста: Лекции 1-4 / Л.А. Парамонова. – М.: Педагог. Ун-т «Первое сентября», 2008. – 54 с.
28. Пеккер Т. В. Програма розвитку конструктивних здібностей дітей дошкільного віку «ЛЕГО-конструювання / Т. В. Пеккер, Н. М. Голота, О.П. Терещенко, І. Ю. Резніченко. – 2010. – 52 с.
29. Психическое развитие ребенка и его нарушения // кн. 365 дней и ночей из жизни ребенка. - М.: Педагогика-Пресс. 1995. – 284 с.
30. Савченко О.Я. Результати навчання в контексті Нової української школи. Презентація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/ssuser491ed5/ss-103572560>
31. Самостійна робота студентів під час вивчення методик української та російської мов: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Початкова освіта»/І.А.Нагрибельна, Л.Г.Сугейко, Ю.Ю.Мельничук. – Херсон: ХДУ, 2013. – 132с.

32. Сорочан Т.М. Програма підготовки тренерів для навчання вчителів Нової української школи. Презентація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.ua.com/2018/04/63673/>
33. Типова освітня програма для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти. Київ, 2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/>
34. Тихеева Е.И. Развитие речи детей [Текст] / Под ред. Ф.А. Сохина. М.: Просвещение, 2005. – 159 с.
35. Урунтаева Г. А. Практикум по детской психологии / Г.А. Урунтаева, Ю. А. Афонькина, – М.: Владос, 1995. – 291 с.
36. Шалда Н.В. (вихователь-методист). Інтеграція LEGO-конструювання в освітній процес. // Палітра педагога. – 2018. – №6. – 7-10 с.
37. Lego Education "Построй свою историю": из опыта апробации [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isomz.blogspot.ru/2014/02/legoeducation.html>
38. LEGO education. Начальная школа. [Электронный ресурс] : - Режим доступа : <https://education.lego.com/ru-ru>

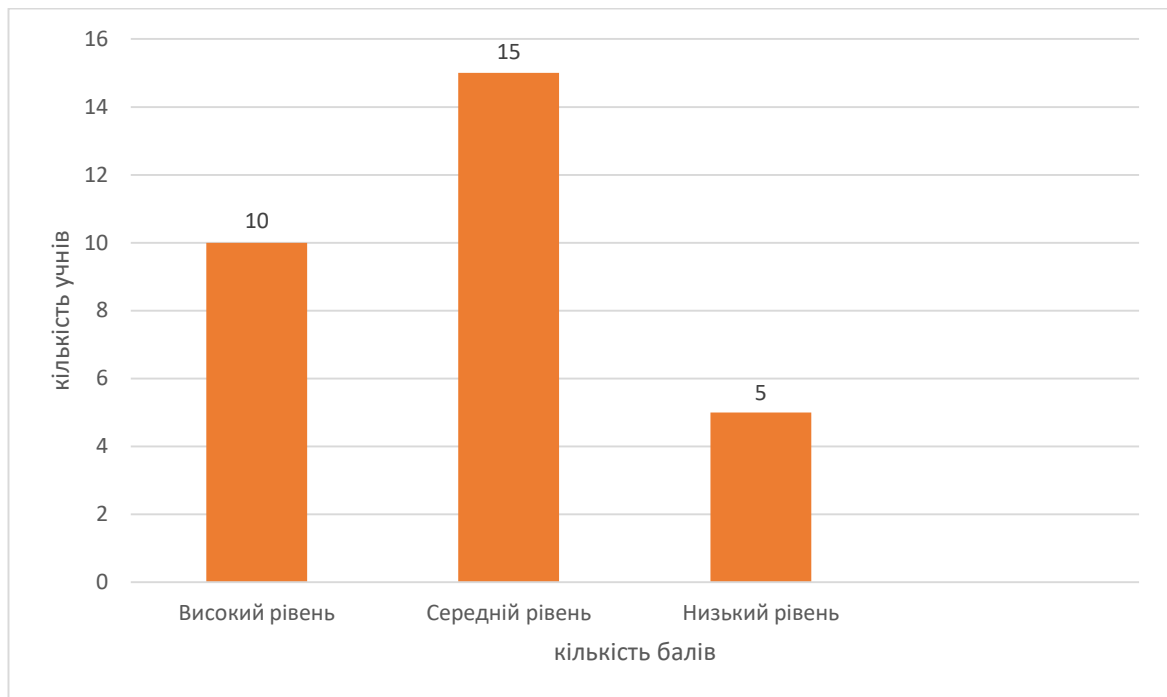
**ДОДАТКИ**

Додаток А

**Кількісна характеристика результатів анкетування учнів щодо знань з української мови**

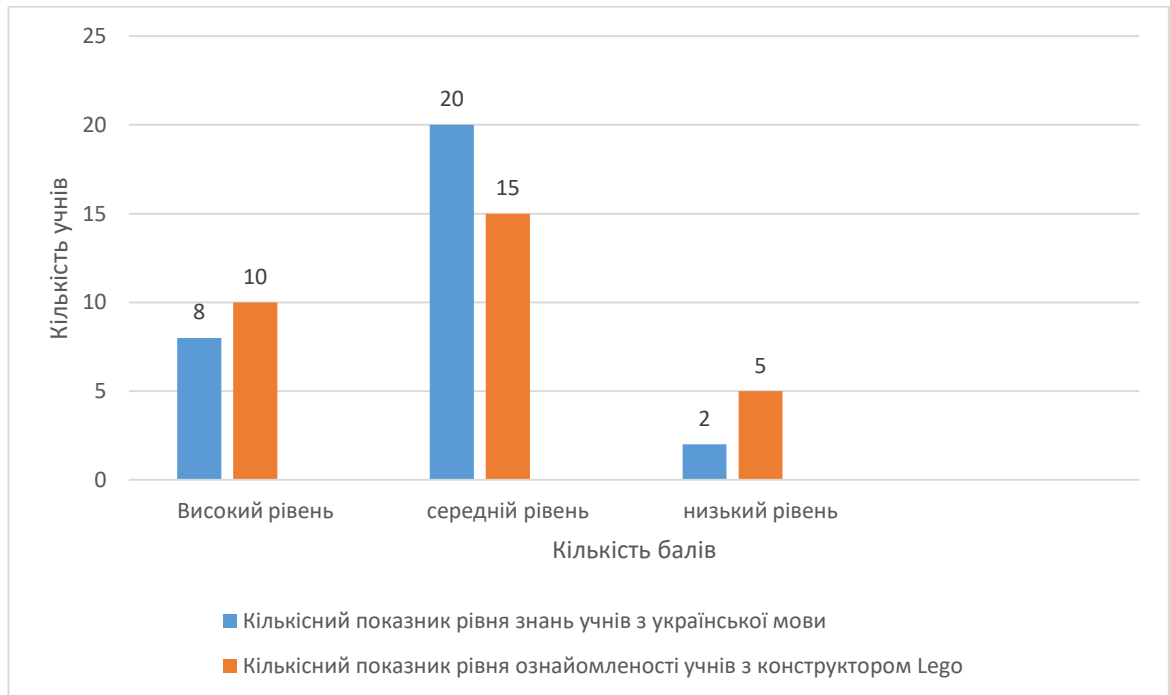
**Рис. А.1. Кількісна характеристика результатів анкетування учнів щодо знань з української мови**

**Кількісна характеристика результатів анкетування учнів щодо  
ознайомлення із конструктором Lego**



**Рис. Б.1. Кількісна характеристика результатів анкетування учнів  
щодо ознайомлення із конструктором Lego**

**Порівняння показників знань учнів з української мови та  
ознайомленості з начальними вправами Lego-технології на  
констатувальному етапі**



**Рис. В.1. Порівняння показників знань учнів з української мови та  
ознайомленості з начальними вправами Lego-технології на  
констатувальному етапі**

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ  
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНСЬКОГО  
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Я, Абрамовська Олександра Павлівна, учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

**ЗАЯВЛЯЮ**, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

– дотримуватися:  вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;

- принципів та правил академічної доброчесності;
- нульової толерантності до академічного плагіату;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- толерантного ставлення до інших;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування; – надавати згоду на:
  - безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
  - оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
  - використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;



- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;
- надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;
- не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;
- своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;
- не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
- підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;
- поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;
- не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;
- відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науководослідницькі завдання;
- запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;
- не брати участі в будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією; – не підроблювати документи;
- не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;

- не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки ;

- не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;

- не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;

- не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;

- не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей; – не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

**УСВІДОМЛЮЮ**, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності й до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

06.06.2020

(дата)

Абрам

(підпис)

Олександра Абрамовська

(ім'я, прізвище)

**ДОВІДКА**  
**про перевірку на текстові збіги у Науковій бібліотеці**  
кваліфікаційної роботи СВО Бакалавр  
спеціальності 013 Початкова освіта (денна форма)

<b>Автор роботи</b>	Абрамовська О
<b>Назва роботи</b>	Навчання української мови за допомогою конструктора Lego
<b>Факультет</b>	Педагогічний факультет
<b>Науковий керівник</b>	доцент Мельничук Ю.Ю.
<b>Роботу перевірено за допомогою програмного засобу</b>	Unicheck
<b>Ідентифікаційний номер роботи</b>	ID файлу: 1002567694
<b>Результати перевірки</b>	Схожість 25,7%

Директорка Наукової бібліотеки

Нателла АРУСТАМОВА

Бібліотекарка I категорії

Стефанія Соболя